

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3158

Vragen van het lid **Markuszower** (PVV) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *het bericht «Levenslang gestrafte wil vaker verlof en na 27 jaar vrijkomen»* (ingezonden 6 juni 2019).

Antwoord van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming) (ontvangen 26 juni 2019)

Vraag 1

Kent u het bericht «Levenslang gestrafte wil vaker verlof en na 27 jaar vrijkomen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat levenslang ook echt levenslang is?

Antwoord 2

Zoals ook blijkt uit mijn recente beantwoording van de vragen van het lid Groothuizen (D66), ben ik van mening dat levenslang is wat het is: opsluiting voor de rest van het leven.² De rechter kiest daar bewust voor bij de strafoplegging. De rechter kan immers ook een tijdelijke gevangenisstraf opleggen. Als de rechter oordeelt dat een levenslange gevangenisstraf passend is, keert de veroordeelde dus in beginsel niet meer terug in de maatschappij.

Naar aanleiding van een aantal internationale en nationale rechterlijke uitspraken is de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf de afgelopen jaren op onderdelen gewijzigd. Uw Kamer is hierover reeds uitgebreid geïnformeerd bij brieven van onder andere 2 juni 2016 en 30 juni 2017.³

Door het gewijzigde beleid hebben levenslanggestraften – in lijn met eerdergenoemde uitspraken – een mogelijkheid van herbeoordeling en een perspectief op vrijlating. Dit doet evenwel niets af aan het uitgangspunt dat een levenslanggestrafte in beginsel niet meer terugkeert in de maatschappij.

¹ AD, 5 juni 2019

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 1992

³ Kamerstuk 29 279, nr. 338 en Kamerstuk 29 279, nr. 390.

Vorenbedoelde wijzigingen hebben ertoe geleid dat de levenslange gevangenisstraf blijvend kan worden opgelegd.

Vraag 3

Deelt u voorts de mening dat nabestaanden en slachtoffers wel levenslang hebben, en dat extra verlot en/of het vrijlaten van deze levenslang gestrafte voor hen een extra klap in het gezicht zou zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ik ben er van doordrongen dat slachtoffers en nabestaanden hun leven lang veel impact kunnen ervaren van een gepleegd delict. Voor slachtoffers en nabestaanden van delicten die zijn bestraft met een levenslange gevangenisstraf geldt dat eens te meer. Het is dan ook mijn wens deze effecten zoveel mogelijk te beperken. Dit doe ik door mogelijkheden te scheppen voor slachtoffers en nabestaanden om – indien zij dit willen – hun stem te laten horen in de tenuitvoerlegging. In het proces rondom de herbeoordeling van de levenslange gevangenisstraf wordt expliciet aandacht besteed aan de belangen van slachtoffers en nabestaanden. Zo kunnen zij deelnemen aan een zogeheten slachtoffer- en nabestaandenonderzoek en kunnen zij worden gehoord door het Adviescollege levenslanggestraften in het kader van de advisering rondom het al dan niet aanbieden van re-integratieactiviteiten. Slachtofferhulp Nederland besteedt daarbij veel aandacht aan wat de slachtoffers en nabestaanden kunnen verwachten en kan hen desgewenst emotionele hulp en ondersteuning bieden.

Vraag 4

Bent u bereid er alles aan te doen te voorkomen dat deze koelbloedige moordenaar, die niet voor niets tot levenslang is veroordeeld, weer op verlot of vrije voeten komt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

In de door het lid Markuszower (PVV) bedoelde casus heeft de rechter bepaald dat de betreffende levenslanggestrafte in staat moet worden gesteld periodiek enige uren met verlot te gaan. Het past mij niet om mij uit te laten over een rechterlijke uitspraak. Om de straf te kunnen beëindigen dient de levenslange gevangenisstraf geen strafrechtelijk doel in redelijkheid meer te dienen. Dit is – naar mijn mening terecht – een zeer strikte toets en bij deze toets dient op grond van de Gratiwet advies te worden ingewonnen van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie. Voorts moet op grond van het Besluit Adviescollege levenslanggestraften informatie van het Adviescollege levenslanggestraften bij de beoordeling worden betrokken. Gelet op het feit dat deze instanties nog informatie of advies moeten geven, acht ik het niet opportuun om nader in te gaan op de vraag of betrokkene ooit terugkeert in de maatschappij.